



Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Stg. Nutsscholen Aalst- Waalre

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 5 december 2022

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben in september-oktober 2022 bij Stichting Nutsscholen Aalst-Waalre onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de school op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Context

Het bestuur is een éénpitter. De school, Nutsbasisschool De Meent, heeft op 1 oktober 2021 384 leerlingen. Het leerlingenaantal is redelijk stabiel. Het bestuur heeft in januari 2018 een vierjaarlijks onderzoek bestuur en school gehad. Alle onderzochte standaarden zijn toen als Voldoende beoordeeld. Het bestuur heeft in 2020 meegewerkt aan een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar aanleiding van de Corona-pandemie.

Wat gaat goed?

De drie onderzochte standaarden zijn als Voldoende beoordeeld. Het bestuur heeft zicht op de kwaliteit van het onderwijs en stuurt op verbetering. Er is sprake van deugdelijk financieel beheer. En we zien een professionele kwaliteitscultuur in de hele organisatie.

Wat kan beter?

Het bestuur kan zijn ambities vertalen in concrete(re) en ambitieuzere doelen, normen en prestatie-indicatoren. Daarmee kan het bestuur gericht sturen op kwaliteitsverbetering en het gesprek over onderwijskwaliteit vaker en concreter voeren. Vervolgens kan het de informatiewaarde van de koppeling tussen de doelen en financiën verbeteren. Daarnaast kan in het jaarverslag meer aandacht besteed worden aan de effecten die bereikt zijn met de middelen passend onderwijs.

Wat moet beter?

Het burgerschapsonderwijs op de school voldoet nog niet aan de wettelijke vereisten. Het aanbod op de school is nog onvoldoende doelgericht, samenhangend en herkenbaar. We vragen het bestuur hierop te sturen en te zorgen voor herstel van de tekortkoming in dit schooljaar. Het bestuur herkent dit punt en is er dit schooljaar ook mee bezig.

Bestuur: Stichting Nutsscholen Aalst-Waalre

Bestuursnummer: 94251

Sector: PO

Aantal scholen onder bestuur: 1

Totaal aantal leerlingen: 384
(teldatum 1-10-2021)

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd: o8BZ|C1 Nutsbasisschool De Meent

Lijst met scholen met ander type onderzoek (risico, goed, specifiek of herstel): n.v.t.

De jaarverslaggeving van het bestuur moet volledig zijn. Een aantal onderdelen zijn niet volledig opgenomen. Het betreft hier de resultaten van het handelen van de intern toezichthouder, het toezicht op de doelmatigheid van de bestedingen en het risicobeheersings- en controlesysteem. Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit in de eerstvolgende jaarverslaggeving herstelt.

Vervolg

In het derde kwartaal van 2023 zullen wij een bestuursgesprek voeren met het bestuur en daarbij ingaan op de herstelopdrachten. Verder zullen wij in principe over vier jaar een volgend vierjaarlijks onderzoek bij het bestuur en de school uitvoeren.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	7
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	8
	2.2. Overige wettelijke vereisten	11
	2.3. Afspraken over vervolgtoezicht	12
3.	Reactie van het bestuur	13

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in september en oktober 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting Nutsscholen Aalst-Waalre. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de school en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de school en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvraag voeren we verificatie-activiteiten uit op school- en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek bij Stichting Nutsscholen Aalst-Waalre hebben we op maat ingericht en bestaat uit de volgende onderzoeksactiviteiten.

- Een startgesprek met het bestuur, waar we de kwaliteitszorg en het financieel beheer hebben besproken en zijn ingegaan op de basisvaardigheden en Passend Onderwijs;
- Een verificatie op de school, met lesobservaties en gesprekken met directie, leraren en leerlingen. Deze activiteiten waren gericht op de sturing op de basisvaardigheden, met het accent op:
 - Het rekenonderwijs, waarbij opvalt dat het percentage leerlingen dat referentieniveau 15 behaalt achterblijft. Wij hebben onderzocht of de ingezette verbeteracties doelgericht zijn, of er sprake is van een doorgaande lijn en of dit herkenbaar is in de lessen;

- Het Burgerschapsonderwijs, waarbij we hebben onderzocht of het aanbod doelgericht, samenhangend en herkenbaar is.
- Een gesprek met het Toezichthoudend deel van het bestuur;
- Een gesprek met de medezeggenschapsraad;
- Een eindgesprek met het bestuur.

Overige wettelijke vereisten

Deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). We hebben gekeken naar de invulling van Passend Onderwijs en naar de registratie van ontwikkelingsperspectieven in het ROD.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn bij dit vierjaarlijks onderzoek geen signalen over het bestuur of de school die opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.



We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Stichting Nutsscholen Aalst-Waalre als Voldoende. In elk vierjaarlijks onderzoek bestuur en school onderzoeken we of het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen waarborgt en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer én of het bestuur ambities heeft gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs? Wij hebben ons bij de verificaties vooral gericht op de sturing en de kwaliteitszorg ten aanzien van de basisvaardigheden.

Wij stellen vast dat we de onderzoeksvraag positief kunnen beantwoorden: de onderzochte standaarden voldoen aan de basiskwaliteit. Het bestuur heeft zicht op de kwaliteit van het onderwijs en stuurt op voortdurende verbetering. We zien deze sturing op de basisvaardigheden terug in de praktijk (lessen, gesprekken en beleid). Het bestuur heeft ambities geformuleerd in zijn strategisch beleidskader. Het financieel beheer van het bestuur is op orde. Ook is er sprake van een professionele kwaliteitscultuur in de gehele organisatie.

Wel formuleren wij twee herstelopdrachten. Ten eerste is de informatiewaarde van een aantal (financiële) elementen in het jaarverslag te beperkt. Ten tweede is het aanbod Burgerschapsonderwijs nog te weinig doelgericht, samenhangend en herkenbaar.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen: Het bestuur kan zijn ambities concreter maken

Wij beoordelen de standaard Visie, ambities en doelen als Voldoende. Het bestuur heeft zijn uitgangspunten en ambities geformuleerd in het strategisch beleidskader en deze verder uitgewerkt in het schoolplan.

Het bestuur heeft een duidelijk beeld van de kwaliteit van het onderwijs en stuurt op voortdurende verbetering daarvan.

Ook heeft het bestuur ervoor gezorgd dat er in de school mooie stappen zijn gezet ten aanzien van Passend onderwijs. Er is sprake van een duidelijke ondersteuningsstructuur, de afspraken zijn goed vastgelegd en worden nageleefd.

Daarnaast stellen wij vast dat het bestuur nu en in de nabije toekomst kan voldoen aan de financiële verplichtingen om het onderwijs te verzorgen.

Er zijn een aantal punten waarop het bestuur zich kan verbeteren. Het bestuur kan zijn ambities vertalen in concrete(re) doelen. Vooral voor de basisvaardigheden taal en rekenen kunnen veel ambitieuzere doelen geformuleerd worden. Door doelen concreter te maken en daar normen voor op te stellen en er prestatie-indicatoren aan te verbinden, kan het bestuur gericht sturen en beter evalueren of deze doelen ook bereikt worden. Ook de interne toezichthouder kan zijn toezicht hiermee versterken.

Uit de meerjarenbegroting en ons gesprek met het bestuur blijkt dat er nog geen koppeling gemaakt wordt tussen deze doelen en de financiën. Het is belangrijk dat het bestuur dit wel gaat doen, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap. Zo wordt inzichtelijk of er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de strategische doelen te kunnen bereiken. Het bestuur geeft aan wel van plan te zijn om dit in de toekomst te doen. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende jaarverslaggevingen meer aandacht aan te geven.

Dan zijn er ook nog twee punten waarop het bestuur zich moet verbeteren.

Ten eerste heeft het bestuur zijn beleid ten aanzien van het burgerschapsonderwijs vastgelegd en heeft het daarmee in beeld welk aanbod de school verzorgt en hoe dat over de leerjaren is verdeeld. Op dit moment is er echter nog geen sprake van een doelgericht, volledig samenhangend en in de lessen duidelijk herkenbaar aanbod. Daarmee voldoet het bestuur nog niet aan de wettelijke vereisten op dit onderwerp (artikel 8, derde lid, WPO). We geven hiervoor een herstelopdracht. Het bestuur heeft al aangegeven dit punt te herkennen en in dit schooljaar op te pakken. Daarbij willen wij het bestuur ook stimuleren om de opbrengsten van het burgerschapsonderwijs te monitoren. Overigens zien wij op veel scholen dat zij de opbrengsten voor het burgerschapsonderwijs nog moeten concretiseren en is de school zich ook van dit punt bewust.

Ten tweede bleek uit het jaarverslag en ons gesprek met het bestuur dat het interne risicobeheersings- en controlesysteem van het bestuur te beperkt is. Van besturen wordt verwacht dat zij goed zicht hebben op hun omgeving. Daaronder vallen ook de risico's waar het bestuur mogelijk mee geconfronteerd wordt. Wij willen graag zien hoe het bestuur stuurt op het systeem van risico-inventarisatie en -beheersing. Daarnaast willen we zien hoe het bestuur het risicobeheersingssysteem in de praktijk toepast en waar nodig aanpast. In het jaarverslag staat beschreven hoe het bestuur zicht houdt op de financiële risico's. Uit ons gesprek met het bestuur bleek dat zij recent een risico-inventarisatie heeft laten doen. Hiermee zijn de risico's inzichtelijk geworden. Hoe deze risico's beheerst gaan worden moet het bestuur nog vaststellen. Daarmee voldoet het bestuur niet geheel aan de verplichting uit artikel 4, lid 4 Rjo om in de jaarverslaggeving een beschrijving van de inrichting van het interne risicobeheersings- en controlesysteem op te nemen. Daarom geven wij hiervoor in dit rapport een herstelopdracht.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur: in de organisatie is sprake van een professionele kwaliteitscultuur.

Ook de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur is Voldoende. Het bestuur hanteert de code Goed Bestuur en vult dit in met een one-tier model met een toezichthoudend en een uitvoerend deel van het bestuur. Taken en verantwoordelijkheden van alle delen van de organisatie zijn duidelijk beschreven. Het bestuur heeft een stelsel van kwaliteitszorg, voert dat zorgvuldig uit en beschikt over voldoende informatie om te kunnen (bij)sturen. Wij zien een constructieve samenwerking tussen de directeur-bestuurder, de toezichthouders en de medezeggenschapsraad. Ook hebben wij in alle gesprekken een professionele kwaliteitscultuur geconstateerd. In de school zagen wij een gedreven team, waarin leren van en met elkaar vorm krijgt. Er zijn specialisten en collegiale consultatie krijgt steeds meer vorm.

We zien een paar punten waarop het bestuur zich kan verbeteren. Zo kan het bestuur nog meer kritisch zijn bij het sturen op de kwaliteit van de lessen. Wij zagen in onze lesobservaties punten die beter kunnen, die ook herkend werden in de school: de instructie kan vaak korter, de differentiatie en de afstemming (met name op de beter presterende leerling) kan sterker. Ook kan het leren van en met elkaar nog afgestemd worden op de inrichting van de lokalen/muren. Wij zagen hiervan mooie voorbeelden, maar ook lokalen waar nog verbetering mogelijk is.

Een laatste verbeterpunt betreft het toezicht op de doelmatige besteding. De intern toezichthouder geeft in het jaarverslag aan toezicht te houden op de doelmatigheid van de bestedingen door het bestuur, maar niet hoe hij dit doet. Uit ons gesprek met de intern toezichthouder bleek dat hij in de praktijk wel toeziet op het doelmatig besteden van de middelen, maar dat hij dit niet in het jaarverslag omschrijft. In de jaarverslaggeving is summier opgenomen dat de intern toezichthouder toezicht houdt op de doelmatige besteding van middelen. Wij roepen het bestuur op om nadrukkelijk te vermelden hoe hij dat doet.

Tot slot verwachten wij van een intern toezichthouder betrokkenheid bij zowel het organisatorische beleid van het bestuur, de keuzes van het bestuur, als de vertaling daarvan in het financieel beleid. Het is belangrijk dat belanghebbenden kunnen zien hoe de intern toezichthouder toezicht houdt en het bestuur ondersteunt bij belangrijke keuzes. Uit ons gesprek met de bestuurder en de intern toezichthouder bleek dat de bestuurder de ondersteuning vanuit de intern toezichthouder als positief ervaart. De resultaten van dit toezicht staan echter niet beschreven. De intern toezichthouder doet weliswaar verslag van zijn werkzaamheden, maar te beperkt. Het bevat slechts een opsomming van besproken onderwerpen of van goedgekeurde documenten. Daarmee voldoet het bestuur niet geheel aan de verplichting uit art. 17c lid 1 onder e WPO. Daarom geven wij hiervoor in het rapport onder BKA3 een herstelopdracht.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog: duidelijke normen kunnen evaluatie en dialoog versterken

Tot slot beoordelen we de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog ook als Voldoende.

Het bestuur hecht belang aan de goede relatie tussen uitvoerend en toezichthoudend bestuur en de medezeggenschapsraad en het goed functioneren daarvan. Het investeert hierin via scholing, voldoende financiële middelen, en het bij vacatures zoeken naar kandidaten die vanuit hun achtergrond een andere inbreng kunnen hebben (bijvoorbeeld kennis van onderwijs, financiën, beheer).

Er is sprake van een kritische dialoog: uitspraken worden niet zomaar geaccepteerd, maar partijen vragen naar een onderbouwing met

‘bewijzen’. Het bestuur gebruikt signalen, zoals bijvoorbeeld een onverwacht vertrek van een leerling, om van te leren. De medezeggenschapsraad zorgt voor een goede zichtbaarheid naar zijn achterban via een nieuwsbrief.

Wij zien een aantal punten waarop het bestuur zich kan versterken. Door doelen concreter te formuleren en er normen en prestatie-indicatoren aan te verbinden kan het gesprek over de kwaliteit van het onderwijs concreter gevoerd worden, in alle lagen van de organisatie. Ook kan dit meer bewustwording en urgentiebesef opleveren ten aanzien van de opbrengsten (voor taal en vooral rekenen), die nu, gerelateerd aan de schoolweging, (te?) laag zijn. Om de effecten van zijn onderwijs te evalueren zou het bestuur het vervolgsucces van zijn leerlingen in het voortgezet onderwijs beter in beeld kunnen brengen.

In het jaarverslag beschrijft het bestuur waaraan zij de middelen passend onderwijs besteedt, maar niet wat het effect hiervan is op de leerlingen waarom het gaat. Passend onderwijs voor iedere leerling die dat nodig heeft is een belangrijk uitgangspunt van ons onderwijs, ook vanwege kansengelijkheid. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende jaarverslaggevingen meer aandacht aan te geven. Uit ons gesprek met de bestuurder blijkt dat ze geen zicht heeft op de bereikte resultaten van de middelen passend onderwijs. Vanuit het samenwerkingsverband is nu de opdracht gegeven aan het bestuur om dit vast te gaan stellen. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende jaarverslaggevingen meer aandacht aan te geven.

2.2. Overige wettelijke vereisten

We hebben geen tekortkomingen aangetroffen bij de overige wettelijke vereisten die we hebben onderzocht. In de loop van het onderzoek heeft het bestuur gezorgd voor registratie van de ontwikkelingsperspectieven in het ROD.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

We wijken bij Stichting Nutsscholen Aalst-Waalre voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen. Voor de hierboven beschreven wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
BKA 3 Art. 4, lid 4 Rjo Continuïteitsparagraaf	Het bestuur zorgt ervoor dat een beschrijving van de inrichting van het interne risicobeheersings- en controlesysteem en die hiermee bereikte resultaten in de eerstvolgende jaarverslaggeving is opgenomen.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit herstelt in de eerstvolgende jaarverslaggeving.
BKA3 art. 17c lid 1 onder e WPO Verslag intern toezichthouder	Het bestuur zorgt ervoor dat de intern toezichthouder in de eerstvolgende jaarverslaggeving verantwoording aflegt over welke resultaten hij bereikt heeft met zijn toezicht.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit herstelt in de eerstvolgende jaarverslaggeving.
School		
Het burgerschapsonderwijs op de school voldoet niet aan de wettelijke vereisten (artikel 8, derde lid, WPO)	Wij verwachten dat het bestuur stuurt op een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod voor het burgerschapsonderwijs in het huidige schooljaar 2022/2023. Daarnaast stimuleren wij het bestuur om ook te zorgen voor de monitoring van de opbrengsten van dit onderwijs.	Wij voeren hierover het gesprek met het bestuur in het najaar van 2023.

De reden dat wij het herstel grotendeels overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van het onderwijs voldoende te waarborgen.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het toezichthoudend bestuur van Nutsbasisschool De Meent heeft het concept rapport gelezen. We herkennen ons in de rapportage en de gegeven feedback. We erkennen ook dat er ruimte is voor verbetering en kunnen ons vinden in de aanbevelingen.

We zien voornamelijk ruimte voor verbetering in het formuleren en communiceren van duidelijkere doelen op verschillende beleidsgebieden, ten einde de doelmatigheid van de acties, plannen en uitgaven beter te kunnen duiden. Deze doelen zullen we opnemen in het toezichtskader om deze vervolgens te kunnen beoordelen in het jaarverslag.

Daarnaast zijn er enkele herstelopdrachten geformuleerd met betrekking tot het jaarverslag. Deze zijn voldoende helder en zullen worden meegenomen in het komend jaarverslag.

Ten laatste zijn we ons er van bewust dat de resultaten op het gebied van onderwijs ook ruimte voor verbetering laten, ondanks dat ze op dit moment voldoen aan de norm. We zijn er echter van overtuigd dat de stappen die door het team zijn ondernomen de afgelopen jaren, in combinatie met de ambitie van het team om verdere verbeteringen te realiseren, er toe zullen bijdragen dat we een verbetering in de resultaten zien. Als bestuur zullen we hier aan bijdragen door duidelijker onze doelstellingen op het gebied van onderwijsresultaten te formuleren zodat het team hier een passend plan van aanpak bij kan maken.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

